Uchwała w sprawie nadania dr. ŁUKASZOWI MICHALCZYKOWI stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie psychologia, podjęta przez komisję habilitacyjną do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego

Postępowanie w sprawie nadania **dr. Łukaszowi Michalczykowi** stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych (dyscyplina: psychologia) prowadzone było zgodnie z przepisami ujętymi w:

- ❑ *Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. prawo o szkolnictwie wyższym i nauce – wraz z późniejszymi zmianami*; tekst ujednolicony Dz.U. z 24 października 2024, poz. 1571);
- ❑ *Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych* (Dz.U. z 27 października 2022 r., poz. 2202);
- ❑ *Komunikacie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 grudnia 2021 r.*; załącznik: *wykaz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych*; *komunikacie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 grudnia 2021 r. o zmianie i sprostowaniu komunikatu w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych*;
- ❑ *Uchwale nr 50/2023/2024 Senatu Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie z dnia 23 kwietnia 2024 r. w* ***sprawie:*** *trybu nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego na Uniwersytecie Ignatianum w Krakowie.*

Komisja powołana została w trybie przedstawionym w rzeczonych aktach prawnych. W jej skład wchodziły następujące osoby:

- ❑ **prof. dr hab. Jerzy Marian Brzeziński**, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – przewodniczący;
- ❑ **dr hab. Igor Pietkiewicz**, Uniwersytet Ignatianum w Krakowie – sekretarz;
- ❑ prof. dr hab. Maciej Haman, Uniwersytet Warszawski – recenzent;
- ❑ dr hab. Anna Rasmus, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy – recenzent;
- ❑ dr hab. Adam Tarnowski, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu – recenzent;
- ❑ dr hab. Jakub Traczyk, Uniwersytet SWPS we Wrocławiu – recenzent;
- ❑ dr hab. Stefan Frydrychowicz, Uniwersytet Ignatianum w Krakowie – członek komisji.

Wszyscy recenzenci otrzymali komplet materiałów dotyczących postępowania habilitacyjnego. Ostatnia recenzja wpłynęła do UIK **22 kwietnia 2026 r.**

Komisja habilitacyjna wzięła pod uwagę:

- ❑ osiągnięcie naukowe, którym był cykl **6** artykułów naukowych opublikowanych przez habilitanta w czasopismach znajdujących się w wyżej przytoczonym ministerialnym wykazie czasopism naukowych (tytuł osiągnięcia naukowego: „**Sensoryczne i premotoryczne mechanizmy selekcji uwagowej**”);

- ❑ zestawiony przez habilitanta wykaz publikacji i pozostałych form aktywności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej;
- ❑ autoreferat sporządzony przez habilitanta;
- ❑ sporządzone przez recenzentów oceny osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych habilitanta.

Posiedzenie komisji odbyło się dnia 13 maja 2026 r. o godz. 15.00 – częściowo w trybie stacjonarnym (w siedzibie Instytutu Psychologii UIK w Krakowie), a częściowo w trybie zdalnym.

Obecni byli wszyscy członkowie komisji. Członkowie komisji: Adam Tarnowski (recenzent) i Anna Rasmus (recenzentka) uczestniczyli w posiedzeniu komisji zdalnie (realizowanym za pomocą środków elektronicznych i koordynowane przez sekretarza komisji).

Posiedzenie komisji przebiegało w dwóch fazach.

W pierwszej fazie komisja poprosiła habilitanta, aby przedstawił: swoje osiągnięcie habilitacyjne; sekretarz komisji wcześniej poprosił habilitanta, aby przygotował prezentację w *PowerPoint*. Slajdy z tej prezentacji zostały dołączone do protokołu.

Następnie:

1) ponieważ recenzje zostały udostępnione habilitantowi i członkom komisji przed jej posiedzeniem, recenzenci nie przedstawiali pełnych wersji swoich recenzji, a jedynie ich najważniejsze punkty;
2) członkowie komisji zgłaszali uwagi i zadawali pytania habilitantowi;
3) habilitant: (a) udzielił odpowiedzi na zadane mu przez członków komisji pytania, (b) odniósł się do uwag recenzentów;

Ta faza postępowania została przez sekretarza komisji zaprotokołowana (pytania i odpowiedzi na nie).

Druga faza postępowania komisji nie była dostępna habilitantowi ani osobom spoza komisji. Habilitant był poinformowany przez przewodniczącego, że po zakończeniu pracy komisji poinformuje go o wynikach głosowania nad uchwałą.

W drugiej fazie postępowania komisja dokonała: (a) oceny odpowiedzi na pytania zadawane habilitantowi przez członków komisji w pierwszej fazie postępowania, (b) oceny osiągnięcia naukowego (rozprawy habilitacyjnej) oraz (c) oceny dodatkowego dorobku habilitanta podjęła uchwałę w przedmiocie wystąpienia do **Rady ds. Stopni Naukowych Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie** o nadanie habilitantowi stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie psychologia.

UCHWAŁA

Biorąc pod uwagę przedstawione przez habilitanta: osiągnięcie naukowe pod postacią cyklu **6** powiązanych tematycznie artykułów naukowych, pozostałe osiągnięcia naukowe, organizacyjne i dydaktyczne oraz autoreferat, a także przedstawione przez recenzentów opinie i przeprowadzoną dyskusję, komisja podjęła uchwałę o wystąpieniu do **Rady ds. Stopni Naukowych Uniwersytetu**

Ignatianum w Krakowie o nadanie **dr. Łukaszowi Michalczykowi** stopnia naukowego

doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie psychologia.

Uchwała zapadła stosunkiem głosów:

7 TAK, 0 NIE, 0 WSTRZ.

Głosowanie miało charakter jawny. Habilitant nie wnioskował o przeprowadzenie tego głosowania w trybie tajnym.

Podjęta przez komisję habilitacyjną uchwała ma dla **Rady ds. Stopni Naukowych UIK** status opinii.

UZASADNIENIE

Dr Łukasz Michalczyk (ur. w) ukończył jednolite studia magisterskie z psychologii na Wydziale Filozoficznym (Instytut Psychologii) Uniwersytetu Jagiellońskiego w **2007** r. Promotorem jego pracy magisterskiej (tytuł pracy magisterskiej: Adaptacja pryzmatyczna a uwaga w przestrzeni bliższej i dalszej) był **dr hab. Piotr Wolski, prof. UJ** (recenzent: prof. dr hab. Władysław Łosiak).

Rozprawę doktorską pt. Mechanizm orientacji uwagi przestrzennej a procesy motoryczne na przykładzie związku pomiędzy programowaniem ruchu gałek ocznych a procesem Hamowania Powrotu Uwagi (IOR) napisał pod kierunkiem **dr. hab. Piotra Wolskiego, prof. UJ**. Recenzenci: prof. dr hab. Edward Nęcka (UJ) i prof. dr hab. Alina Kolańczyk (SWPS). Stopień doktora nauk społecznych w zakresie psychologii nadała mu Rada Instytutu Psychologii UJ dnia **12 grudnia 2012** r.

Habilitant jest – od **2014** r. – zatrudniony na stanowisku adiunkta w Instytucie Psychologii UIK.

OCENA OSIĄGNIĘCIA NAUKOWEGO

Osiągnięcie naukowe uzyskane przez habilitanta, to cykl powiązanych tematycznie **6** artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych ujętych w wykazie ministerialnym.

Tytuł cyklu:

Sensoryczne i premotoryczne mechanizmy selekcji uwagowej

Na ów cykl składają się następujące artykuły naukowe:

1. **Michalczyk, Ł.**, & Bielas, J. (2019). The gap effect reduces both manual and saccadic inhibition of return (IOR). *Experimental Brain Research*, 237(7), 1643-1653.

2. **Michalczyk, Ł.**, Bielas, J., & Schab, A. (2020). Preparation of saccade sequences and eye programming affect endogenous covert attention. *European Journal of Neuroscience*, 52(5), 3419-3433.
3. Bielas, J., **Michalczyk, Ł.**, & Przybycień, D. (2021). Does temperament have a differential effect on Inhibition of Return (IOR)? *Acta Psychologica*, 221, artykuł: 103439.
4. **Michalczyk, Ł.** (2023). Fixation offset decreases pupillary inhibition of return. *Brain and Cognition*, 170, artykuł: 106058.
5. Bielas, J., Przybycień, D., & **Michalczyk, Ł.** (2024). Temperament Affected Visuospatial Orienting on Discrimination Tasks. *Perceptual and Motor Skills*, *131*(2), 333-347.
6. **Michalczyk, Ł.** (2025). Fixation offset decreases manual inhibition of return (IOR) in detection and discrimination tasks. *Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 78(3), 594-603.

W **2** artykułach habilitant jest jedynym autorem, a w **2** współautorskich jest pierwszym autorem. Jego wkład w artykuły został dokładnie opisany, a oświadczenia dotyczące wkładu pozostałych autorów zostały dołączone do dokumentacji wniosku.

Osiągnięcie naukowe uzyskało **trzy pozytywne oceny** oraz **jedną negatywną ocenę**, wystawione przez recenzentów, których kompetencje naukowe odpowiadają kryteriom, o których mówi art. 221 ust. 4 *ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

OCENY RECENZENTÓW

prof. dr hab. Maciej Haman:

„Jako osiągnięcie habilitacyjne został zgłoszony cykl 6 artykułów opublikowanych w języku angielskim w czasopismach z obszaru psychologii i neurokognitywistyki, znajdujących się w wykazie MNiSW o którym mowa w art. 267 ust. 2 Ustawy oraz indeksowanych w JCR i SCOPUS [...]. We wszystkich publikacjach współautorkach wkład habilitanta w powstanie publikacji został określony jako znaczący. Habilitant brał udział we wszystkich etapach powstawania koncepcji, realizacji i raportowania badania, przy czym w tych publikacjach, w których był pierwszym autorem, jego rola we wszystkich etapach była wiodąca. Należy więc uznać, że udział habilitanta w rozwiązaniu problemu naukowego przedstawionego w cyklu publikacji był znaczący. Pod względem formalnym osiągnięcie to jest więc zgodne z kryterium sformułowanym w Art. 219, ust. 1, punkt 2 b Ustawy". [...]

„Habilitant bardzo dobrze wpisuje się ze swoimi badaniami we współczesne dyskusje na temat mechanizmów orientacji uwagowej, starając się wnieść nowe argumenty wspierające, kwestionujące, a przede wszystkim poszerzające główne teorie funkcjonujące w literaturze (oryginalna koncepcję odrębnych sieci uwagowych Posnera i Petersena, teorię Tassinari i wsp. opartą na koncepcji zaangażowania przedruchowego Rizzolattiego, oraz koncepcje postulujące odrębne lub powiązane mechanizmy związane zarówno z czynnikami sensorycznymi, jak i planowaniem,

programowaniem i wykonaniem reakcji motorycznej, np. Taylor & Klein; Lupianez i wsp.). Każdy artykuł zawiera analizę istniejącej we współczesnej literaturze kontrowersji oraz raportuje badanie, którego celem było rozstrzygnięcie tej kontrowersji, lub przynajmniej przybliżenie takiego rozstrzygnięcia. Dodatkowo habilitant zastosował w autoreferacie ciekawy i, moim zdaniem bardzo dobrze przemyślany zabieg, polegający na poszerzenie zawartej w artykułach interpretacji wyników o dyskusję z publikacjami innych zespołów badawczych, w których prace wchodzące w skład osiągnięcia były cytowane i omawiane".

Habilitant podzielił artykuły zgłoszone jako główne osiągnięcie naukowe na trzy części. Pierwsza część została zatytułowana „Mechanizmy egzogennej kontroli uwagi: przenoszenie uwagi i hamowanie powrotu (IOR)" i składają się na nią trzy publikacje: (1) Michalczyk, Ł., & Bielas, J. (2019). The gap effect reduces both manual and saccadic inhibition of return (IOR). *Experimental Brain Research*, 237(7), 1643-1653, (2) Michalczyk, Ł. (2023). Fixation offset decreases pupillary inhibition of return. *Brain and Cognition*, 170, 106058 oraz (3) Michalczyk, Ł. (2025). Fixation offset decreases manual inhibition of return (IOR) in detection and discrimination tasks. *Quarterly Journal of Experimental Psychology*, *78*(3), 594-603. Ta część (ewentualnie w połączeniu z kolejną) wydaje mi się najważniejsza w całym dorobku publikacyjnym autora, obejmuje też najnowsze jego publikacje, w powstaniu których jego rola była dominującą (w dwóch z nich jest zresztą jedynym autorem). Publikacje te ukazują habilitanta jako doskonale łączącego dwie sprawności dojrzałego badacza: z jednej strony jako sprawnego eksperymentatora, pomysłowo konstruującego nowe schematy eksperymentalne z wykorzystaniem sprawdzonych elementów, z drugiej strony jako wnikliwego teoretyka, dla którego nowe rozwiązania metodologiczne nie są celem samym w sobie, ale narzędziem do rozstrzygania dostrzeżonych kontrowersji teoretycznych. Należy przy tym zauważyć, że badania nad orientacją uwagową we współczesnym ujęciu mają ponad 30-letnią tradycję, ale stosowane w nich procedury eksperymentalne, jak i teoretyczne wyjaśnienia badanych mechanizmów należą do najbardziej finezyjnych we współczesnej psychologii poznawczej. z jednej strony trudno więc tu o całkowicie nowe podejście metodologiczne i nowe teorie, z drugiej strony dostrzeżenie istotnych luk w istniejących teoriach i dostosowanie metod do rozstrzygnięcia dość subtelnych rozróżnień stawia przed badaczem poważne wyzwania".

Następnie recenzent wnikliwie omawia wymienione wyżej trzy artykuły:

„W sumie wyniki badań przedstawionych w tych trzech publikacjach pozwoliły poszerzyć hipotezę dwóch systemów sterujących orientacją uwagi (sensorycznego i okoruchowego/przedruchowego) o ich interakcję i odmienne zaangażowanie w procesach facylitacji i hamowania powrotu. W dyskusji wyników zdecydowanie podoba mi się – pisze recenzent – bardzo staranne ważenie różnych możliwych interpretacji, zamiast typowego prostego stwierdzenia zgodności lub niezgodności wyniku z daną hipotezą. To, czego mi zabrakło, to próby głębszego rozpatrzenia, jaki może być mechanizm interakcji obu systemów, np. w oparciu o współczesna wiedzę o połączeniach funkcjonalnych mózgowych sieci realizujących te systemy. Ale nawet bez tego wyniki i ich interpretacja wnoszą istotny wkład do wiedzy o badanych zjawiskach".

„Do drugiej części włączona została tylko jedna publikacja (Michalczyk, Ł., Bielas, J., & Schab, A. (2020). Preparation of saccade sequences and eye programming affect

endogenous covert attention. *European Journal of Neuroscience*, 52(5), 3419-3433) raportująca dwa eksperymenty, których celem było określenie, w jaki sposób planowanie sekwencji ruchów gałek ocznych wpływa na selekcję uwagową oraz czy procesy programowania ruchu sakad mogą wpływać na zasoby uwagi". W dalszej części recenzji jej autor omawia warsztat badań i uzyskane wyniki. Konkludując pisze: „Ponownie podoba mi się rozpatrywanie rożnych możliwych interpretacji wyników i, dodatkowo, szczegółowe odniesienie się w autoreferacie do późniejszej publikacji innego zespołu badawczego, w którym wyniki badan habilitanta zostały przywołane, co jest udaną próbą poszerzenia interpretacji w świetle nowych prac i ważną próbą udziału w dyskusji toczącej się na łamach literatury naukowej".

„Trzecia część osiągnięcia naukowego bardziej odbiega od dwóch poprzednich, ale wciąż jest z nimi spójna. Obejmuje dwie publikacje, w których habilitant był współautorem. Dotyczą one związku reaktywności emocjonalnej (rozumianej jako cecha temperamentu) z procesami egzogennej orientacji uwagowej. O ile wcześniej opisane badania dotyczyły szczegółowo zarysowanych mechanizmów orientacji zarówno egzogennej jak i endogennej uwagi, w tym przypadku badane były różnice indywidualne w zakresie takich zmiennych, jak dynamika czasowa hamowania powrotu skorelowane z różnicami w zakresie reaktywności emocjonalnej, przy czym brak szczegółowych hipotez dotyczących tego, jakie mechanizmy mogą stać za taką korelacją. Jako kognitywiście, ta część osiągnięcia naukowego habilitanta wydaje się więc mniej ciekawa i znacząca od poprzednich i chyba podobnie ocenia ją sam habilitant, ponieważ w autoreferacie poświecił jej znacznie mniej miejsca, niż dwóm poprzednim. Wyraźnie mniejszy, choć wciąż znaczący (10-20%) jest deklarowany udział w powstaniu i realizacji badań oraz w publikacji. Tym niemniej raportowane w tej części publikacje zostały dostrzeżone przez międzynarodową społeczność badawczą i doczekały się znaczących cytowań. Podobnie jak poprzednio, habilitant analizuje te cytowania i wyciąga z nich wnioski wykraczające poza pierwotnie opisane w oryginalnych publikacjach".

„Podsumowując ocenę całości przedstawionego w autoreferacie osiągnięcia naukowego należy podkreślić, że składające się na nie badania nie są przyczynkami, ale konsekwentną próbą zbudowania własnej syntezy i modyfikacji istniejących teorii. Chociaż wskaźniki liczby cytowań publikacji wchodzących w skład osiągnięcia naukowego nie są wysokie, to jednak część z tych cytowań wyraźnie wskazuje na to, że prace habilitanta wywarły istotny wpływ na badania innych, często czołowych, zespołów badawczych. Należy przy tym pamiętać, że większość publikacji wchodzących w skład osiągnięcia naukowego, to prace opublikowane w ciągu ostatnich kilku lat, toteż nawet niewielka liczba cytowań w prestiżowych czasopismach świadczy o tym, że są one dostrzegane przez międzynarodowe środowisko badaczy procesów orientacji uwagowej. Biorąc to pod uwagę oraz oceniając znaczenie problematyki orientacji uwagowej jako jednego z centralnych zagadnień w badaniach nad przetwarzaniem informacji, nie mam najmniejszych nawet wątpliwości, że przedstawiony cykl publikacji stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny i, tym samym, spełnia kryteria Art. 219, ust. 1, p. 2 Ustawy".

dr hab. Anna Rasmus:

„Po uzyskaniu stopnia doktora Kandydat jest autorem lub współautorem 11 artykułów naukowych, w tym sześciu wchodzących do ocenianego cyklu. Publikował m.in. w: *European Journal of Neuroscience*, *Quarterly Journal of Experimental Psychology*,

Brain and Cognition, *Acta Psychologica*, *Experimental Brain Research*, *Perceptual and Motor Skills*, *Neuroscience Letters*, *Theory & Psychology* oraz *Journal of Consciousness Studies*. Potwierdza to obecność Kandydata w międzynarodowym obiegu wydawniczym psychologii poznawczej i eksperymentalnej". [...]

„W autoreferacie Kandydat przedstawia nie tylko omówienie poszczególnych publikacji, lecz także ich syntetyczne ujęcie na tle literatury; oceniam to jednoznacznie pozytywnie. Należy jednak zaznaczyć, że elementy cyklu nie mają identycznej siły dowodowej. Najlepiej udokumentowany jest segment poświęcony egzogennej kontroli uwagi; ostrożniej oceniam część dotyczącą mechanizmów endogennych. Dwie publikacje odnoszące się do reaktywności emocjonalnej traktuję jako wartościowe rozszerzenie programu badawczego, lecz mniej centralne dla głównej osi teoretycznej cyklu". [...]

„Publikacje składające się na oceniane osiągnięcie prezentują dobrą jakość metodologiczną oraz wysoką spójność problemową. Ich oryginalność polega na konsekwentnym łączeniu klasycznego paradygmatu wskazywania przestrzennego z manipulacjami angażującymi układ okoruchowy, rejestracją sakkad, pomiarem reakcji manualnych oraz – w jednej z prac – pupilometrią. Kandydat rozwija program badań etapowo: w kolejnych publikacjach weryfikuje te same zagadnienia w nowych warunkach zadaniowych oraz na różnych wskaźnikach odpowiedzi. W rezultacie jest to cykl programowy, a nie zbiór luźno powiązanych eksperymentów.

W autoreferacie Kandydat nie formułuje tezy o definitywnym rozstrzygnięciu sporu między wyjaśnieniem sensorycznym a premotorycznym. Przedstawia natomiast spójną sekwencję wyników wskazujących na istotny udział mechanizmów premotorycznych zarówno w orientacji egzogennej, jak i endogennej.

Dorobek ten nie rozstrzyga sporu w sposób ostateczny, ale istotnie doprecyzowuje jego warunki: pokazuje, że udział mechanizmów premotorycznych zależy od charakteru zadania, a w części badań ujawnia się również w powiązaniu z różnicami indywidualnymi".

Recenzentka dokonała oceny osiągniecia naukowego (habilitacji) w trzech punktach: (1): „Mechanizm egzogennej kontroli uwagi – ocena i zastrzeżenia"; (2): „Mechanizm endogennej kontroli uwagi – ocena i zastrzeżenia", (3): „Związek reaktywności emocjonalnej z egzogenną orientacją uwagi – ocena i zastrzeżenia".

Za najbardziej wartościowy naukowo uznała pierwszy segment, wskazanego przez habilitanta, osiągnięcia naukowego: „[...] Za najsilniejszą część osiągnięcia uznaję badania nad egzogenną kontrolą uwagi, w szczególności nad relacją między efektem hamowania powrotu uwagi (IOR) a procesami okoruchowymi. Publikacje z lat 2019, 2023 i 2025 tworzą spójny ciąg badawczy: od wykazania, że zanik punktu fiksacji osłabia zarówno sakkadowy, jak i manualny IOR, przez rozszerzenie analizy o wskaźnik pupilometryczny, aż po pokazanie, że znaczenie komponentów premotorycznych i sensorycznych zależy od rodzaju zadania (detekcja vs dyskryminacja). Taki sposób rozwijania programu badań oceniam wysoko".

Recenzentka zebrała krytyczne uwagi w pkt. 6.5: „Ogólne zastrzeżenia metodologiczne i prezentacyjne":

- „Wszystkie badania przeprowadzono na próbach młodych dorosłych, głównie studentów, co ogranicza możliwość uogólniania wyników na populację ogólną.

- Autoreferat bywa nadmiernie skrótowy: nie zawsze podaje liczebności prób, wielkości efektów ani kluczowych parametrów procedur, co utrudnia ocenę siły dowodowej poszczególnych eksperymentów bez sięgania do pełnych tekstów prac.
- Dokumentacja nie zawiera pełnych danych zbiorczych (łączna liczba cytowań, wskaźnik *h*) dla całego dorobku na dzień wszczęcia postępowania, co obniża przejrzystość materiału".

Podsumowując pisze: „Osiągnięcie dr Łukasza Michalczyka stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny psychologia, w szczególności psychologii poznawczej i eksperymentalnej. Najlepiej udokumentowany wkład dotyczy relacji między IOR a procesami okoruchowymi oraz propozycji funkcjonalnego rozróżnienia między przygotowaniem a programowaniem ruchu oka. Segment dotyczący różnic indywidualnych jest wartościowy, jednak drugorzędny wobec głównej osi teoretycznej cyklu. Mimo nierównomiernej siły poszczególnych komponentów całość spełnia kryterium znacznego wkładu w rozwój dyscypliny.

Dodatkową wartością jest wewnętrzna logika programu: kolejne publikacje nie powielają wcześniejszych wyników, lecz rozwijają je i testują w nowych warunkach. Oddziaływanie tego dorobku jest istotne w wyspecjalizowanym obszarze badań nad uwagą wzrokową, IOR oraz relacją między uwagą a układem okoruchowym".

Recenzentka dokonała też oceny całościowej prac habilitanta: „kandydat spełnia kryterium istotnej aktywności naukowej po uzyskaniu stopnia doktora. Przemawia za tym konsekwentnie realizowany program badań eksperymentalnych, udokumentowany publikacjami w recenzowanych czasopismach o zasięgu międzynarodowym, a także kierowanie grantem Narodowego Centrum Nauki oraz aktywność recenzencka dla czasopism międzynarodowych.

Zakres tej aktywności oceniam jako wystarczający, choć bez cech wyraźnej ponadprzeciętności. Dotyczy to zwłaszcza aktywności konferencyjnej, współpracy międzyinstytucjonalnej (współpraca z Akademią Andrzeja Frycza Modrzewskiego, współpraca z Uniwersytetem Jagiellońskim – wspólna publikacja) oraz umiędzynarodowienia. Z dokumentacji nie wynika rozbudowana sieć współpracy badawczej ani ponadstandardowa aktywność organizacyjna poza uczelnią macierzystą".

dr hab. Adam Tarnowski:

„Habilitant przedłożył do oceny cykl sześciu publikacji powiązanych tematycznie, co jest formą dopuszczalną i wskazaną przez ustawodawcę. Przedstawione dzieło wykazuje wysoką spójność teoretyczną – koncentruje się na mechanizmach uwagi wzrokowej, ze szczególnym uwzględnieniem paradygmatu Hamowania Powrotu (IOR) oraz efektu przerwy czasowej (gap effect).

W kontekście standardów ilościowych, dorobek ten należy ocenić jako solidny. Wszystkie artykuły ukazały się w czasopismach indeksowanych w bazach międzynarodowych (JCR) i znajdujących się w wykazie MEiN. Z punktu widzenia wytycznych PAN, które sugerują minimum 5 publikacji z IF (w tym 4 z wiodącym udziałem), dr Michalczyk wypełnia te kryteria: w cyklu znajdują się dwie prace jednoautorskie oraz dwie, w których Habilitant pełni rolę autora korespondencyjnego/pierwszego. Pozostałe teksty, mimo mniejszego udziału

procentowego (10–20%), dopełniają obrazu badacza zdolnego do pracy w zespołach interdyscyplinarnych. Tym samym, warunek posiadania znaczącego wkładu w rozwój dyscypliny uważam za spełniony".

Przechodząc do szczegółowej oceny „osiągnięcia naukowego" (czyli – wedle tradycyjnej terminologii – rozprawy habilitacyjnej) recenzent zapowiedział, że będzie się ona składała z dwóch części: „swoją opinię przedstawię w dwóch częściach. W pierwszej odniosę się do zauważonych niedociągnięć i dyskusyjnych punktów (w dużej mierze są to wnioski z własnych błędów w podobnych badaniach). W drugiej części przedstawię swoje wnioski do integralności dzieła, jako spójnego cyklu prac naukowych i jego znaczenia dla dyscypliny naukowej".

Uwagi dyskusyjno-krytyczne recenzent ujął w pięciu punktach.

W pierwszym odniósł się do definiowania „uwagi wzrokowej". „Habilitant, podążając za paradygmatem Rizzolattiego, przyjmuje operacyjną tożsamość uwagi i planowania motorycznego, co jednak prowadzi do pewnej pułapki pojęciowej. W psychologii poznawczej „uwaga" jest terminem parasolowym, obejmującym mechanizmy o skrajnie różnej naturze: od niskopoziomowej detekcji cech (*saliency map*), przez selekcję informacji w warunkach konkurencji (metafora filtra), aż po intencjonalne, odgórne sterowanie zasobami (wg Posnera).Brak precyzyjnego rozgraniczenia tych aspektów w autoreferacie sprawia, że interpretacja zjawisk takich jak Hamowanie Powrotu (IOR) czy efekt przerwy czasowej staje się momentami tautologiczna". [...] „Dla jasności wywodów Autora mocno rekomendowałbym przejście od operacyjnego stosowania terminów do ich rygorystycznej dekonstrukcji, której dobrym przykładem jest np. model „Active Vision" Gilchrista i Findlaya. Dobrym ćwiczeniem myślowym jest próba zastąpienia w tekście wszystkich wystąpień terminu „uwaga" alternatywnymi określeniami (selekcja, priorytet wyszukiwania, kontrola itp.). Pozwala to uporządkować terminologię (por. Radach i wsp. 2007)".

W drugim punkcie recenzent odniósł się do, jak napisał, marginalnego potraktowania przez habilitanta roli pamięci roboczej: „poważnym uproszczeniem merytorycznym ocenianego dorobku jest marginalne potraktowanie roli pamięci roboczej w procesach uwagi i kontroli ruchów oka. Habilitant zdaje się ignorować fakt, że obciążenie pamięci roboczej (WM) jest obecne w jego badaniach na dwóch poziomach: poprzez centralne kierowanie uwagą (interpretacja symbolicznej strzałki) oraz przez kontrolę zadania poznawczego (detekcja/dyskryminacja)".

Trzecia uwaga (wysoce specjalistyczna) dotyczyła technicznej strony zaplanowania i przeprowadzenia jednego z eksperymentów.

Czwarta uwaga też miała charakter warsztatowy i dotyczyła „parametrów czasowych" uwzględnionych przez habilitanta w eksperymentach okulograficznych.

Piąta uwaga dotyczyła zastosowanej przez habilitanta ilościowej analizy danych. Recenzent zgłosił „kilka wątpliwości", które, po kolei, wyłożył.

Drugą część recenzji autor rozpoczął od stwierdzenia, iż: „nowatorstwo i wartość naukowa przedstawionego cyklu nie sprowadzają się oczywiście do wyżej wskazanych uwag krytycznych. Jak sądzę, zastosowanie się do powyższych punktów poprawiłoby jakość prac, jednak nie uważam, aby wyniki z ich uwzględnieniem miały się znacząco różnić od uzyskanych przez Autora". [...]

„Prace Habilitanta testują założenia Premotorycznej Teorii Uwagi Rizolattiego, według której te same struktury neuronalne które planują działanie w przestrzeni, odpowiadają jednocześnie za wybór bodźców do głębszego przetwarzania. Badania wykazują, że nawet gdy ruch oczu jest tłumiony, samo przygotowanie do skierowania wzroku w określone miejsce powoduje tam wzmocnienie analizy sygnałów wizualnych.

Badania Łukasza Michalczyka stanowią istotne rozszerzenie i weryfikację Premotorycznej Teorii Uwagi (PToA) opracowanej przez Rizzolattiego i współpracowników. Wartość dodana tych prac przejawia się w kilku kluczowych obszarach, które doprecyzowują, w jaki sposób system motoryczny steruje procesami selekcji sensorycznej

W czterech punktach recenzent uzasadnia swoją pozytywną ocenę dokonań habilitanta.

Kończąc zaś ocenę rozprawy habilitacyjnej dra Łukasza Michalczyka recenzent napisał:

„Podsumowując, Łukasz Michalczyk nie tylko potwierdza założenia Rizzolattiego w nowych paradygmatach, ale też scala rozproszone dotąd zjawiska (IOR manualny, pupilarne zmiany średnicy źrenicy, różnice indywidualne) pod jednym, premotorycznym wyjaśnieniem, nadając teorii większą moc eksplanacyjną. Należy uznać, że jest to znaczący wkład Autora w rozwój psychologii poznawczej".

dr hab. Jakub Traczyk:

„Jako podstawę ubiegania się o stopień doktora habilitowanego Habilitant wskazał cykl sześciu powiązanych tematycznie artykułów naukowych pod zbiorczym tytułem „Sensoryczne i premotoryczne mechanizmy selekcji uwagowej". Seria składa się z ośmiu badań eksperymentalnych i została opublikowana w latach 2019–2025 w recenzowanych czasopismach o zasięgu międzynarodowym, posiadających wskaźnik Impact Factor, takich jak *Experimental Brain Research, European Journal of Neuroscience, Brain and Cognition czy Quarterly Journal of Experimental Psychology*.

W skład cyklu nie wchodzą artykuły o charakterze podsumowującym czy czysto teoretycznym. Lektura tych prac wskazuje, że Habilitant sprawnie posługuje się warsztatem badacza eksperymentalnego, stosując zróżnicowane procedury pomiarowe – w tym okulografię oraz wykorzystywaną w tym kontekście pupilometrię – oraz zachowuje wysoki rygor metodologiczny w planowaniu i realizacji eksperymentów. Dr Michalczyk wykazuje również dobre rozeznanie w literaturze przedmiotu, co pozwala mu na swobodne przywoływanie klasycznych i współczesnych koncepcji teoretycznych oraz konfrontowanie ze sobą przewidywań różnych modeli, w szczególności teorii premotorycznej, dwusystemowego modelu IOR Taylor i Kleina oraz hipotezy segregacji/integracji Lupiáñeza. Podejście statystyczne do analizy wyników jest poprawne i standardowo stosowane w tej dziedzinie badań. W niektórych pracach pojawia się uproszczona analiza mocy testu (ale wykonywana post-hoc). Badania w małym stopniu wpisują się w nurt otwartej nauki (nie były prerejestrowane, dostęp do danych i skryptów analitycznych jest utrudniony), co w konsekwencji zmniejsza transparentność prowadzonych badań.

Program badawczy Habilitanta koncentruje się na poszukiwaniu moderatorów znanych zjawisk uwagowych oraz weryfikacji mechanizmów leżących u ich podstaw. [...]

„Mimo niewątpliwej poprawności metodologicznej i precyzji w raportowaniu wyników, całość przedłożonego osiągnięcia skłania do refleksji nad stopniem spójności całego wywodu. Dokładniej rzecz ujmując, przedstawione artykuły, ale też podsumowanie głównych odkryć w formie autoreferatu, nie ułatwiają zrozumienia, w jaki sposób poszczególne publikacje stanowią spójną całość i wskazują na oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, wnosząc znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny naukowej.

Cykl publikacji sprawia wrażenie zbioru badań, które łączy ogólna tematyka uwagi, lecz ich nadrzędnym celem wydaje się być testowanie granic istniejących teorii poprzez wprowadzanie nowych zmiennych i warunków eksperymentalnych, a nie budowa własnego, zintegrowanego modelu". [...]

„Wnioski płynące z lektury prac są ostrożne. Habilitant wskazuje, że uwaga może mieć istotne komponenty premotoryczne, ale nie wyklucza roli innych mechanizmów. Ta autokrytyczna, ale też rzetelna naukowo postawa nie prowadzi jednak do jednoznacznej syntezy, nawet na ogólnym poziomie. W autoreferacie widoczna jest tendencja do tłumaczenia rozbieżności między wynikami własnymi a literaturą (np. w odniesieniu do prac Hunt i Kingstone'a) różnicami proceduralnymi, takimi jak luminancja bodźców czy typ reakcji (tj. *„Rozbieżność pomiędzy wynikami naszych badań (Michalczyk & Bielas, 2019) a wcześniejszymi ustaleniami Hunt i Kingstone'a (2003a) może wynikać z istotnych różnic proceduralnych.*". Choć jest to trafna diagnoza metodologiczna, w szerszym kontekście sugeruje ona, że prezentowane badania stanowią raczej przyczynek do dalszych analiz niż zamkniętą całość koncepcyjną". [...]

„Pewne wątpliwości może budzić również struktura cyklu i autoreferatu. Habilitant referuje bardzo wiele poprzednich badań, a w małym stopniu skupia się na podsumowaniu własnych odkryć. Przejście od badań nad uwagą egzogenną do endogennej, a następnie włączenie perspektywy temperamentalnej, odbywa się bez silnie zarysowanej, nadrzędnej osi argumentacyjnej".

„Należy jednak odnotować, że Habilitant w autoreferacie podejmuje próbę wykazania rezonansu swoich prac w środowisku naukowym, przywołując przykłady recepcji jego wyników w nowszych publikacjach innych badaczy (np. Zhang et al., 2025). Odwoływanie się do tych prac to ważny sygnał, który może świadczyć o wpływie osiągnięcia Habilitanta na dyscyplinę, ale zachowałbym ostrożność w formułowaniu tak zdecydowanych wniosków, jak te zawarte w autoreferacie". [...]

„Oczywiście, cytowania te wskazują na obecność badań Habilitanta w dyskursie naukowym, niemniej – jak wynika z przedstawionych przykładów oraz danych bibliometrycznych (16 cytowań bez autocytowań wg Web of Science) – oddźwięk ten jest na obecnym etapie umiarkowany.

Podsumowując, poszczególne publikacje przedstawione przez dr. Michalczyka prezentują wysoki standard merytoryczny (w szczególności dwie pierwsze pozycje z osiągnięcia). W ujęciu ogólnym wszystkie przeprowadzone badania dotyczą mechanizmów selekcji uwagi, ale w przedłożonej pracy powiązanie pomiędzy poszczególnymi artykułami zostało słabo zaznaczone. Habilitant nie dokonał

podsumowania swoich wyników ani ich syntezy w formie (choćby) ogólnego modelu, który służyłby jako rama teoretyczna do stawiania dalszych hipotez i rozwoju przyszłego programu badawczego. W kontekście zaprezentowanego autoreferatu sposób wykazania, że cykl publikacji rozwiązuje w sposób oryginalny problem naukowy i wnosi znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, jest mało przekonujący".

POZOSTALI CZŁONKOWIE KOMISJI HABILITACYJNEJ

Pozostali członkowie komisji nie zgłaszali uwag.

* * *

Komisja habilitacyjna uważa, że cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych pt. „Sensoryczne i premotoryczne mechanizmy selekcji uwagowej", będący „osiągnięciem naukowym" habilitanta stanowi „[...] znaczący wkład w rozwój określonej dyscypliny [...]" [tu: psychologii].

OCENA POZOSTAŁEJ AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ, DYDAKTYCZNEJ I ORGANIZACYJNEJ

Publikacje po uzyskaniu stopnia doktora:

W opublikowanym – po uzyskaniu stopnia doktora – dorobku habilitanta znalazło się (z pominięciem **6** artykułów, które złożyły się na rozprawę habilitacyjną) **5** artykułów wydrukowanych w czasopismach naukowych o zasięgu międzynarodowym.

Aktywność konferencyjna:

Habilitant – w 2017 r. – wygłosił referat na II Międzynarodowej Konferencji „Starość jak ją widzi psychologia: Siła umysłu w starości", zorganizowanej przez Instytut Psychologii Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie.

Granty – międzynarodowe i krajowe:

Habilitant kierował **1 grantem krajowym: NCN Miniatura-2** (lata: 2018-2019); tytuł: „Przygotowanie sekwencji ruchu oczu a wzrokowa uwaga przestrzenna".

Wartości wskaźników bibliometrycznych:

W dokumencie nr 7 kandydat podał – cytując stosowny dokument WoS – wartości wskaźników bibliometrycznych wg bazy **WoS**. Wartości tych wskaźników uwzględniają okres czasu: **styczeń 2018 – kwiecień 2025** i odnoszą się do **11** artykułów rejestrowanych w tej bazie: **h = 4**; **liczba cytowań (z autocytowaniami) = 38**; **liczba cytowań (bez autocytowań) = 31**. Zaś w dokumencie nr 3 podał jeszcze wartości wskaźników według bazy Google Scholar: **h = 4**; **liczba cytowań (z autocytowaniami) = 59**; **liczba cytowań (bez autocytowań) = 48**.

Działalność recenzencka:

Habilitant opiniował – dla międzynarodowych czasopism psychologicznych – 11 artykułów (artykuły miały charakter empiryczny). Sam przywiązuje do tej działalności dużą wagę: „[...] Jednym z istotnych elementów mojej aktywności naukowej jest recenzowanie artykułów dla czasopism międzynarodowych".

Zdaniem komisji, wartości wskaźników bibliometrycznych są – odnosząc do analizowanego etapu rozwoju habilitanta – na **niskim poziomie**.

Pobyty naukowe w zagranicznych i krajowych ośrodkach naukowych:

Po uzyskaniu stopnia doktora habilitant nie odbył żadnego stażu naukowego w zagranicznych ośrodkach naukowych.

Zaangażowanie w prace organizacyjne w UIK:

Habilitant napisał w *Autoreferacie*: „w pierwszych latach funkcjonowania Instytutu Psychologii Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie (2014–2017) byłem współodpowiedzialny za jego [Instytutu Psychologii – przyp. komisji] organizację i rozwój, w tym za przygotowanie i realizację programu studiów psychologicznych. Do moich zadań należało m.in. współtworzenie harmonogramów zajęć, planowanie pensum pracowników oraz rozwijanie oferty dydaktycznej. Od 2017 roku pełnię funkcję Kierownika Katedry Psychologii Eksperymentalnej, koordynując pracę zespołu naukowo-dydaktycznego oraz wspierając rozwój badań kierunkowych w obszarze psychologii poznawczej i neuropsychologii".

Działalność dydaktyczna:

Kandydat zdobywał doświadczenie dydaktyczne pracując na Uniwersytecie Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie (lata: 2013-2014); prowadził zajęcia dydaktyczne (wykłady oraz ćwiczenia) dla studentów *psychologii* z zakresu psychologii klinicznej, w tym psychoterapii i pomocy psychologicznej. Kandydat miał stosowne przygotowanie do prowadzenia tych zajęć – ukończył czteroletni kurs psychoterapii psychodynamicznej zorganizowany przez Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego; zdobył też doświadczenie kliniczne pracując w różnych placówkach pomocy psychologicznej (m. in. w Poradni Psychologicznej przy Szpitalu im. J. Babińskiego). Jako pracownik UIK prowadził/prowadzi zajęcia z psychometrii, psychologii różnic indywidualnych, biologicznych podstaw zachowania oraz psychologii procesów poznawczych. Prowadzi też, na UIK, zajęcia dla studentów kierunku *kognitywistyka informatyczna*. Od 2021 roku prowadzi seminaria magisterskie z zakresu psychologii poznawczej. W latach 2021–2025 habilitant realizował autorski kurs fakultatywny *Psychoanaliza współcześnie*.

Popularyzacja nauki:

Za *Autoreferatem*: „W ramach działalności popularyzatorskiej brałem – pisze habilitant – udział w kilku edycjach krakowskiego Festiwalu Nauki, podczas których prezentowałem zagadnienia związane z własnymi badaniami empirycznymi, m.in. nad wpływem adaptacji pryzmatycznej na percepcję i kontrolę ruchu. Prezentacje te miały na celu przybliżenie szerszej publiczności relacji między motoryką a funkcjami poznawczymi i cieszyły się dużym zainteresowaniem uczestników".

OCENY RECENZENTÓW

prof. dr hab. Maciej Haman:

Recenzent pozytywnie ocenia tzw. 'dorobek towarzyszący'. Pisze: „[...] habilitant wykazuje kolejnych 5 publikacji w recenzowanych czasopismach naukowych, indeksowanych w bazach Scopus i WoS. Nie jest to dorobek imponujący rozmiarem, ale w wystarczającym stopniu pokazujący, że doświadczenia badawcze habilitanta wykraczają poza kilka ścisłe powiązanych paradygmatów i obejmują również zagadnienia stosowanej neuronauki poznawczej, obejmując np. takie zagadnienia, jak zastosowanie neurofeedbacku do treningu uwagi u osób starszych".

„[...] brak informacji, czy habilitant kierował projektami badawczymi fundowanymi z innych środków, niż przez macierzystą jednostkę naukową. Habilitant kierował natomiast stosunkowo dużą liczbą prac magisterskich, ale brak informacji, by pełnił rolę promotora pomocniczego w przewodach doktorskich (nie jest to jednak wymaganie ustawowe). Habilitant ma też doświadczenie dydaktyczne z zakresu psychologii poznawczej, psychologii różnic indywidualnych, psychometrii i biologicznych mechanizmów zachowania, uzyskane na Uniwersytecie Ignatianum oraz Uniwersytecie A. Frycza-Modrzewskiego w Krakowie. Posiada też osiągnięcia organizacyjne zarówno w ramach macierzystej uczelni, jak i w szerszym środowisku naukowym. Wykazał się też działaniami na rzecz popularyzacji nauki".

Recenzent odniósł się też do ustawowego wymogu wykazania się „istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej" (art. 219 ust. 3):

„Jak wynika z przedstawionych w autoreferacie informacji, habilitant był zatrudniony tylko w jednej uczelni (Uniwersytet Ignatianum) i nie odbywał nawet krótkoterminowych staży naukowych w innych uczelniach (w szczególności zagranicznych). W autoreferacie habilitant wskazuje jako aktywność wypełniającą ten wymóg ustawy publikowanie w wydawnictwach zagranicznych i recenzowanie zgłaszanych do nich manuskryptów oraz udział w zaledwie jednej konferencji międzynarodowej i to odbywającej się w Polsce. Wszystkie te aktywności to typowe działania wykonywane w ramach typowych prac osoby zatrudnionej na etacie naukowym lub dydaktyczno naukowym i nie można ich traktować jako aktywności „realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej". Jednocześnie publikacje w renomowanych wydawnictwach i działalność recenzencka wskazują na ugruntowaną pozycję habilitanta w światowej nauce, ale nie tego dotyczy przywołane kryterium ustawowe. Wydaje się jednak, że mimo że nie zostało to explicite wykazane w autoreferacie, habilitant prowadził istotną działalność naukową w więcej niż jednej instytucji naukowej, co w połączeniu z rozpoznawalnością jego dokonań badawczych w skali międzynarodowej wydaje się dostatecznie spełniać wymogi art. 219 ust. 1 p. 3 Ustawy. Będąc jeszcze doktorantem Uniwersytetu Jagiellońskiego i podając taką afiliację, habilitant został współautorem jednej pełnej polskojęzycznej publikacji naukowej (Asanowicz, D., Siedlecka, M., & Michalczyk, Ł. (2008). Interdyscyplinarne podejście do badań mechanizmów uwagi jako model badawczy dla kognitywistyki? *Rocznik Kognitywistyczny*) oraz abstraktu konferencyjnego opublikowanego w

angielskojęzycznym czasopiśmie, od 2013 r indeksowanym przez WoS (Asanowicz, D., Michalczyk, L., Marzecova, A., & Wolski, P. (2009). Effects of prism adaptation on voluntary and reflexive orienting of attention. *Acta Neurobiologiae Experimentalis, 69*), co wskazuje na aktywność naukową realizowaną przez habilitanta na Uniwersytecie Jagiellońskim".

dr hab. Anna Rasmus:

„Dorobek dydaktyczny Kandydata oceniam pozytywnie. Wieloletnia aktywność dydaktyczna na dwóch uczelniach krakowskich obejmuje m.in. psychologię kliniczną i psychoterapię, psychometrię, psychologię różnic indywidualnych, biologiczne podstawy zachowania oraz psychologię procesów poznawczych, a także seminaria magisterskie i opiekę promotorską. Aktywność organizacyjna obejmuje kierowanie Katedrą Psychologii Eksperymentalnej, wcześniejsze obowiązki zastępcy dyrektora instytutu oraz współtworzenie programu studiów. Aktywność popularyzatorska jest obecna, lecz umiarkowana. Całościowo obszar ten oceniam jako wystarczający".

dr hab. Adam Tarnowski:

„Pozostałe teksty (spoza cyklu habilitacyjnego – przyp. komisji), mimo mniejszego udziału procentowego (10–20%), dopełniają obrazu badacza zdolnego do pracy w zespołach interdyscyplinarnych. Tym samym, warunek posiadania znaczącego wkładu w rozwój dyscypliny uważam za spełniony".

„Dokumentacja wskazuje na niemal całkowite związanie kariery naukowej kandydata z jedną jednostką (Akademia Ignatianum). Habilitant podaje jedynie informację o prowadzeniu zajęć dydaktycznych na Akademii Frycza Modrzewskiego. Brak sformalizowanych staży zagranicznych, wizyt typu *visiting professor* czy wspólnych projektów międzynarodowych jest w dzisiejszej psychologii eksperymentalnej zjawiskiem rzadkim na tym etapie kariery. Należy jednak postawić pytanie o charakter „mobilności" w dobie cyfrowej. Choć kandydat fizycznie nie zmienił afiliacji, jego systematyczna aktywność jako recenzenta w czołowych pismach o zasięgu globalnym oraz publikowanie wyników w obiegu międzynarodowym pozwalają uznać, że jego myśl naukowa nie ma charakteru lokalnego. Niemniej, brak szerokiej współpracy naukowej z podmiotami zewnętrznymi pozostaje słabym punktem dorobku, który Habilitant powinien przekonująco uzasadnić".

dr hab. Jakub Traczyk:

Recenzent krytycznie ocenił aktywność konferencyjną związaną z prezentowanym osiągnięciem naukowym („jest dalece niewystarczająca na tym etapie kariery"). Zwrócił też uwagę na „brak prezentacji wyników stanowiących osiągnięcie naukowe Habilitanta na renomowanych konferencjach zagranicznych (np. ESCoP, ECVP, VSS) uniemożliwia poddanie ich krytyce międzynarodowego gremium i może świadczyć o izolacji naukowej kandydata".

Kolejna uwaga: „Habilitant nie kierował żadnym dużym projektem badawczym (np. Opus, Sonata, Preludium), nie był członkiem zespołów realizujących badania w ramach takich programów, ani nie wykazał udziału w grantach międzynarodowych. Mimo wzmianki o realizacji „własnych projektów naukowych, w tym badań statutowych", w dokumentacji brakuje dokładnych informacji o ich zakresie tematycznym, tytułach wniosków czy kwotach finansowania".

Recenzent akcentuje brak „[...] informacji o członkostwie w międzynarodowych towarzystwach naukowych (np. *European Society for Cognitive Psychology*), co stanowi standard wśród aktywnych badaczy w tej dziedzinie. Ponadto Habilitant nie organizował sympozjów, warsztatów ani konferencji wykraczających poza ramy lokalne".

I ostatnia uwaga: habilitant „[...] nie wykazał jednak aktywności w zespołach eksperckich oceniających projekty badawcze. Nie był również członkiem komitetów redakcyjnych ani rad naukowych czasopism, nie pełnił też roli (współ)redaktora monografii. Habilitant przygotował recenzje artykułów dla pięciu czasopism naukowych, co w mojej opinii trudno uznać za znaczącą aktywność recenzencką, biorąc pod uwagę fakt, że od uzyskania stopnia doktora w 2012 roku upłynęło blisko 14 lat".

Recenzent zgłosił też uwagę, iż:

„Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w art. 219 ust. 1 pkt 3 stawia wymóg wykazywania się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej. Analiza dorobku i aktywności Habilitanta prowadzi do wniosku, że kryterium to nie zostało spełnione".

[komisja, po wysłuchaniu szczegółowych wyjaśnień habilitanta, uznała, że taką aktywność – prowadzoną i z powodzeniem rozwijaną – dr Michalczyk jednak prowadził]

POZOSTALI CZŁONKOWIE KOMISJI HABILITACYJNEJ

W toku dyskusji nad tym elementem działalności dr. Michalczyka pozostali członkowie komisji wyrazili pozytywną ocenę działalności dydaktycznej, eksperckiej, popularyzacyjnej oraz organizacyjnej habilitanta.

* * *

Podsumowując tę część uzasadnienia, komisja habilitacyjna uważa, iż opublikowany dorobek naukowy habilitanta, pod postacią przedstawionych przez niego publikacji naukowych odpowiada wymaganiom awansowym.

Komisja pozytywnie oceniła działalność dydaktyczną, organizacyjną i popularyzatorską habilitanta.

Zdaniem członków komisji habilitant walnie przyczynił się do powstania Instytutu Psychologii UIK oraz wniósł znaczący wkład w organizację studiów psychologicznych na UIK.

KONKLUZJE OPINII PRZYGOTOWANYCH PRZEZ RECENZENTÓW

prof. dr hab. Maciej Haman:

„Pomimo przedstawionych powyżej pewnych wątpliwości **stwierdzam, że dorobek naukowy dr Łukasza Michalczyka spełnia kryteria art. 219 ust. 1 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce" (Dz. U. 2020, poz. 85, z późniejszymi zmianami)** i popieram wniosek o nadanie dr Łukaszowi Michalczykowi stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia".

dr hab. Anna Rasmus:

„Po całościowej analizie dokumentacji stwierdzam, że dr Łukasz Michalczyk spełnia ustawowe przesłanki do nadania stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie psychologia: posiada stopień doktora, przedstawił spójne osiągnięcie naukowe w postaci cyklu publikacji pt. *Sensoryczne i premotoryczne mechanizmy selekcji uwagowej* oraz wykazał istotną aktywność naukową po uzyskaniu doktoratu. Przedstawiony dorobek, zwłaszcza w obszarze badań nad relacją między uwagą a procesami okoruchowymi, stanowi znaczny wkład w rozwój psychologii poznawczej i eksperymentalnej.

Podtrzymuję przedstawione wyżej zastrzeżenia jako element stanowiska recenzenckiego. Za kluczowe uznaję w szczególności cztery kwestie:

- Część wniosków ma charakter wyjaśnienia mechanizmu obserwowanych efektów, jednak opiera się na przesłankach pośrednich (miary behawioralne oraz wskaźniki okulograficzne i źreniczne), a nie na bezpośrednim pomiarze procesów neuronalnych.
- W odniesieniu do wpływu zaniku punktu fiksacji nie można w pełni wykluczyć alternatywnych interpretacji (np. niespecyficzne pobudzenie/sygnał ostrzegawczy), co zawęża jednoznaczność wniosków o roli mechanizmów premotorycznych.
- Dwie publikacje dotyczące temperamentu – mimo wartości poznawczej – mają mniejsze znaczenie dla oceny autorskiego rdzenia osiągnięcia, zarówno ze względu na mniej centralny związek z problematyką cyklu, jak i relatywnie niski deklarowany udział własny Kandydata.
- Ocena siły dowodowej poszczególnych badań byłaby bardziej przejrzysta, gdyby dokumentacja zawierała pełniejsze dane zbiorcze (np. wskaźniki naukometryczne) oraz bardziej konsekwentne zestawienie kluczowych parametrów metodologicznych w autoreferacie.

Zastrzeżenia te nie zmieniają jednak ogólnej oceny osiągnięcia, którą podtrzymuję jako pozytywną.

W związku z powyższym opiniuję **pozytywnie** wniosek o nadanie dr Łukaszowi Michalczykowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie psychologia".

dr hab. Adam Tarnowski:

„Reasumując, z pełnym przekonaniem, kierując się standardami Komitetu Psychologii PAN stwierdzam, że przedstawione publikacje dr Łukasza Michalczyka stanowią cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych spełniających ustawowe wymagania. Dr Łukasz Michalczyk wykazuje się zadowalającą aktywnością naukową realizowaną w środowisku międzynarodowym.

Tym samym, dr Łukasz Michalczyk spełnia warunki opisane w art. 219. Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i może uzyskać stopień doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie Psychologia.

Biorąc powyższe pod uwagę wnoszę o dopuszczenie dr Łukasza Michalczyka do dalszych etapów postępowania awansowego".

dr hab. Jakub Traczyk:

„Moja ocena osiągnięcia naukowego dr. Łukasza Michalczyka pt. „Sensoryczne i premotoryczne mechanizmy selekcji uwagowej" jest krytyczna. Analizowane osobno artykuły prezentują poprawne metodologicznie badania opublikowane w dobrych czasopismach naukowych z listy JCR. Jednakże nie jestem przekonany, że tworzą one spójną koncepcję, która w znaczny sposób wpływa na rozwój dyscypliny.

Kluczową kwestią jest aktywność naukowa Habilitanta, która na tym etapie kariery jest niewystarczająca. Ma ona charakter lokalny. Brak udziału w konferencjach międzynarodowych właściwych dla uprawianej dyscypliny i związanych z prezentowanym osiągnięciem naukowym, brak współpracy międzynarodowej, członkostwa w międzynarodowych organizacjach naukowych, kierowania projektami badawczymi, a także udziału w warsztatach czy wizytach studyjnych wskazują na działalność naukową ograniczoną do macierzystej jednostki. W konsekwencji uniemożliwia to spełnienie warunku określonego w art. 219 ust. 1 pkt 3 Ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce" z dnia 20 lipca 2018 roku, zgodnie z którym stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie wykazującej się „istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej".

W związku z powyższym konkluzja mojej recenzji jest negatywna. Wnoszę zatem o niedopuszczenie dr. Łukasza Michalczyka do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego".

KONKLUZJA

Członkowie komisji stwierdzają, iż osiągnięcie naukowe dra Łukasza Michalczyka oraz całokształt jego pozostałego dorobku spełniają wymagania stawiane kandydatom ubiegającym się o stopień doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie psychologia. Co znalazło potwierdzenie w wynikach glosowania: 7 x TAK.

Jerzy Marian Brzeziński
przewodniczący komisji habilitacyjnej

Poznań: 22 maja 2026 r.